

Evaluation of E-learning Readiness of Post Graduate Students at Institute for Higher Education ACECR, Khuzestan

Saeed Malekmohammadi

***Corresponding author:** MSc, Department of Knowledge and Information Sciences, Institute for Higher Education Acecr Khuzestan, Ahvaz, Iran.

E-mail: saeedmalekmohammadi9077@gmail.com

Mohsen Haji Zeinolabedini

Assistant Professor, Department of Knowledge and Information Sciences, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran. E-mail: zabedini@gmail.com

Abstract

Purpose: This research is aimed to identify E-learning readiness Rate of postgraduate students of Institute for Higher Education ACECR, Khuzestan.

Methodology: The current research is an applied study which used an analytical-survey method. Sampling from the research population was done using the Cochran formula on 153 post graduate students of Khuzestan Institute for Higher Education registered in the first semester of 2018-2019 academic year. was performed Sampling was stratified random sampling .Data gathering instruments was a researcher-made questionnaire; Its validity has been confirmed by experts and reliability of the questionnaire were observed using the Cronbach Alph method, ite reliability was measures (%854 For data analysis, descriptive statistics and referrential statistics (T-test and one way ANOVA, variance analysis) were used.

Findings: The analysis of the obtained results from surveying the rate post graduate students of Institute for Higher Education ACECR, Khuzestan readiness for participating in electronic learning shows that the average of students' readiness in the six is 3/81 of 5. This figure shows the electronic learning of the students is moderate.

Conclusion: With providing the required infrastructure and training courses and emphasizing the importance of electronic learning at the present time. Students must be encouraged to participate in E-learning courses and obliged to increase their knowledge and skills in this respect.

Keywords: E-learning, E-Readiness, Institute for Higher Education ACECR, Khuzestan, Students.

Citation: Malekmohammadi, S., & Haji Zeinolabedini, M. (2020). Evaluation of E-learning Readiness of Post Graduate Students at Institute for Higher Education ACECR, Khuzestan. *Knowledge and Information Management*, 6(4), 57-68. (in Persian)

(DOI): 10.30473/mrs.2021.46826.1381

Received: (2019-06-11)

Accepted: (2020-12-21)

سنجش میزان آمادگی یادگیری الکترونیکی دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان

سعید ملک‌محمدی

*نویسنده مسئول: کارشناسی ارشد، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان، اهواز، ایران.

E-mail: saeedmalekmohammadi9077@gmail.com

محسن حاجی زین‌العابدینی

استادیار، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

E-mail: zabedini@gmail.com

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف شناسایی وضعیت آمادگی یادگیری الکترونیکی دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان شکل گرفته است.

روش‌شناسی: پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی است و از روش پژوهش پیمایشی تحلیلی برای انجام آن استفاده است. نمونه‌گیری از جامعه پژوهش با استفاده از فرمول کوکبان برای تعداد ۱۵۳ نفر از دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی خوزستان که در نیمسال اول ۱۳۹۸-۱۳۹۷ مشغول به تحصیل بودند، انجام گرفت. روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای بود. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته بود که روایی آن توسط متخصصان تأیید شده و ضریب پایایی آن ۰/۸۵۴/ آلفای کرونباخ بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و آمار استنباطی (آزمون تی و تحلیل واریانس یک‌طرفه) استفاده شد.

یافته‌ها: تحلیل نتایج حاصل از بررسی میزان آمادگی دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان برای شرکت در یادگیری الکترونیکی حاکی از آن است که میانگین آمادگی دانشجویان از منظر ۶ بعد مورد بررسی ۳/۸۱ از ۵ است که نشان‌دهنده آمادگی در حد متوسط دانشجویان برای شرکت در یادگیری الکترونیکی است.

بحث و نتیجه‌گیری: با فراهم آوری زیرساخت‌های موردنیاز و برگزاری دوره‌های آموزشی و تأکید بر اهمیت یادگیری الکترونیکی در عصر حاضر می‌توانیم در جهت ارتقای آمادگی گام برداریم.

واژه‌های کلیدی: یادگیری الکترونیکی، آمادگی الکترونیکی، مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان، دانشجویان.

استناد: ملک‌محمدی، سعید و حاجی زین‌العابدینی، محسن (۱۳۹۸). سنجش میزان آمادگی یادگیری الکترونیکی دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان. *مدیریت اطلاعات و دانش‌شناسی*، ۶(۴)، ۵۷-۶۸.

(DOI): 10.30473/MRS.2021.46826.1381

تاریخ دریافت: (۲۱-۰۳-۱۳۹۸)

تاریخ پذیرش: (۰۱-۱۰-۱۳۹۹)

مقدمه

یادگیری الکترونیکی یکی از مطرح‌ترین محیط‌های یادگیری در عصر اطلاعات محسوب می‌شود. دانشجویان و استادان به‌عنوان مهم‌ترین عناصر سیستم آموزشی، نقش محوری و تعیین‌کننده برای به‌کارگیری مؤثر و موفقیت‌آمیز فناوری یادگیری الکترونیکی در امر آموزش و یادگیری دارند و اطلاع از آمادگی و نگرش آن‌ها جهت پیاده‌سازی و اجرای موفقیت‌آمیز چنین روشی ضروری می‌نماید. با توجه به مطالب ذکر شده و همچنین با عنایت به اینکه آمادگی و نگرش منابع انسانی برای ورود به عرصه یادگیری الکترونیکی یکی از مهم‌ترین عواملی است که می‌تواند در موفقیت یا شکست یادگیری الکترونیکی نقش تعیین‌کننده داشته باشد و گسترش مؤثر آموزش‌های الکترونیکی در کشور بدون توجه به آمادگی و نگرش کاربران، دانشجویان و استادان به این فناوری، موفقیت‌آمیز نخواهد بود؛ لذا، بررسی آمادگی و نگرش آن‌ها برای شرکت در نظام یادگیری الکترونیکی قبل از اقدام به پیاده‌سازی چنین نظامی ضروری به نظر می‌رسد. در این زمینه با توجه به نقش محوری دانشجویان و استادان در سیستم‌های آموزشی، ضرورت بررسی آمادگی و نگرش این گروه‌ها در استفاده از روش یادگیری الکترونیکی روشن می‌گردد. نتایج پژوهش حاضر می‌تواند به اتخاذ تصمیمات لازم و برنامه‌ریزی صحیح جهت فراهم کردن بستر مناسب برای پیاده‌سازی نظام الکترونیکی بیانجامد. موارد مذکور اهمیت و ضرورت موضوع مورد مطالعه را مشخص کرده و توجیه انجام آن را محرز می‌سازد (هدایتی خوشمهر، قاسم‌زاده علیشاهی و ملکی ۱۳۹۷). بنابراین، تاکنون پژوهشی برای شناسایی مهارت‌ها و سنجش آمادگی یادگیری الکترونیکی دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان انجام نشده است.

بررسی میزان آمادگی دانشجویان به‌عنوان یکی از مخاطبان نظام یادگیری الکترونیکی و بررسی نگرش‌ها جهت پیاده‌سازی و اجرای نظام یادگیری الکترونیکی امری واجب و ضروری است تا نقاط قوت و ضعف شناسایی شده و در راه درست قدم برداشته شود (شه‌نوازی، مهرآیین، باقری، میری و محمدقاسمی، ۱۳۹۶). بر این اساس این پژوهش با هدف سنجش میزان آمادگی یادگیری الکترونیکی دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان در نیمسال اول تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۷ انجام گرفت.

پیشینه پژوهش

ارزیابی آمادگی یادگیری الکترونیکی از مقدمات توسعه یادگیری الکترونیکی است و آمادگی یک سازمان را برای دستیابی به

پیشرفت‌های اخیر در صنعت رایانه و اطلاع‌رسانی، ورود و ظهور شبکه‌های اطلاع‌رسانی، چند رسانه‌ای‌ها، فناوری‌های ارتباطی، ابزارها و توسعه ارتباطات اینترنتی و رایانه محور و همچنین قابلیت استفاده از این وسایل ارتباطی در هر زمان و مکان، روش‌های جدیدی را پیش روی طراحان، برنامه‌ریزان و مدیران آموزشی قرار داده و نظر بسیاری از اندیشمندان را به خلق شیوه‌هایی برای تأمین نیاز روزافزون آموزش با استفاده از منابع آموزشی، جلب کرده است. به این ترتیب، الگوهای سنتی یادگیری متحول شدند و استفاده روزافزون از فناوری‌های نوظهور مبتنی بر شبکه، تحولات چشمگیری را در رویکردها و روش‌های آموزشی در عصر جدید به وجود آورد و کاربران را با حجم گسترده اطلاعات و دانش مواجه کرد (فرهنگی، یزدانی و حق‌شناس، ۱۳۹۷). آموزش و یادگیری نیز در زمره حوزه‌هایی است که به‌شدت تحت‌تأثیر فناوری اطلاعات و ارتباطات و سرعت رشد آن بوده که این تأثیرپذیری منجر به شکل‌گیری مفهومی جدید به نام «یادگیری الکترونیکی» شده است (منتظر و گشول دره‌سببی، ۱۳۹۹). با ورود به عصر اطلاعات، نهاد آموزش از نخستین نهادهایی است که دستخوش تغییرات اساسی شده است. فراگیر شدن استفاده از اینترنت و تکنولوژی‌های نوین، افزایش اهمیت منابع انسانی و نیازها، پدید آمدن روش‌ها و ابزارهای مختلف برای محیط‌های علمی و کسب‌وکار، چالش‌های متعددی در زمینه روش‌های آموزش به وجود آورده است. آموزش الکترونیکی به‌عنوان پارادایمی جدید، این حوزه را متحول ساخته است. با توجه به قابلیت‌های بسیار بالای این سیستم آموزشی و حجم عظیم تقاضا برای آموزش و ناتوانی نظام آموزش کنونی در پاسخگویی به آن، در باب ضرورت به‌کارگیری و اهمیت آموزش الکترونیکی تردیدی وجود ندارد. آموزش‌های الکترونیکی از روش‌های آموزشی نوینی است که در حال حاضر مورد توجه بسیاری از مؤسسات علمی و سازمان‌ها قرار گرفته است. این نوع آموزش‌ها در حقیقت کمبودها و کاستی‌های روش‌های آموزشی سنتی را به نوعی برطرف کرده است و مزایا و فواید زیادی را برای مؤسسات علمی و سازمان‌ها به ارمغان آورده است (عیسی آبادی، محمودی و توسلی نیا، ۱۳۹۶). نوآوری‌های یادگیری الکترونیکی و سایر نوآوری‌های رسانه‌ای مبتنی بر آموزش آنلاین برای بهبود کیفیت آموزش معرفی شدند (هادینیگ^۱، سوکانتا^۲ و هدایت، ۲۰۱۹).

پرداختند. نتایج نشان داد که میانگین شاخص‌های میزان آمادگی جهت استفاده از یادگیری الکترونیکی به ترتیب در بعد دسترسی به فناوری ۱۰/۹۲ (ضعیف)، مهارت‌ها و ارتباطات پیوسته ۳۲/۸۶ (متوسط)، انگیزش ۹/۵۲ (ضعیف)، توانایی یادگیری از طریق رسانه‌ها ۱۱/۱۷ (ضعیف)، گفتگوهای گروهی اینترنتی ۱۰/۷۷ (ضعیف) و مسائل مهم جهت موفقیت در یادگیری الکترونیکی ۱۸/۲۳ (خوب) بود.

دلیلی صالح، حسن‌نژاد و تبراوی (۱۳۹۷) در پژوهشی نشان دادند که بین دانشجویان رشته‌های مختلف و آمادگی یادگیری الکترونیکی آنان تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

هدایتی خوشمهر، قاسم‌زاده علیشاهی و ملکی (۱۳۹۷) در پژوهشی به این نتایج رسیدند که دانشجویان دانشگاه شهید مدنی آذربایجان برای شرکت در یادگیری الکترونیکی از آمادگی در سطح متوسط برخوردار هستند.

هوری^۱ و دیگران (۲۰۱۲) در پژوهشی به این نتایج دست یافتند که دانشجویان تحصیلات تکمیلی از آموزش الکترونیکی سیستم دانشگاه بالاتر از حد متوسط رضایت دارند.

پارکس^۲ و دیگران (۲۰۱۵) در پژوهشی نشان دادند که دانشجویان در عمل برای فعالیت‌هایی مانند، خواندن و نوشتن الکترونیکی در سطح معمول، شناسایی ابزار الکترونیک برای انجام تکالیف، ارائه پاسخ روشن و مختصر در گفتگوهای اینترنتی، ساخت استدلال، تعامل با دیگر دانشجویان به خوبی آماده نیستند، در حالی که برای استفاده از فناوری و اینترنت مانند استفاده از موتورهای جستجو و دانلود و آپلود منابع آماده هستند.

محامد^۳ (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی میزان آمادگی یادگیری الکترونیکی از دیدگاه دانشجویان پزشکی دانشگاه فلوجه عراق پرداخت. نتایج نشان داد که دانشجویان به علت عدم دسترسی کافی به فناوری، فرهنگ، نگرش و محتوا، آمادگی لازم را برای یادگیری الکترونیکی ندارند.

هادینینگ^۴، سوکانتا^۵ و هدایت^۶ (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی دیدگاه میزان آمادگی یادگیری الکترونیکی دانشجویان کاراوانگ اندونزی پرداختند. نتایج نشان داد که میزان آمادگی دسترسی به فناوری دانشجویان جهت یادگیری الکترونیکی بالا بوده است.

مزایای یادگیری الکترونیکی اندازه می‌گیرد. در این راستا محققان بسیاری به ارزیابی آمادگی دانشگاه‌ها، نهادها و سازمان‌های مختلف برای پیاده‌سازی نظام یادگیری الکترونیکی پرداخته‌اند (کمالیان و فاضل، ۱۳۸۸). هر چند که آمادگی یادگیرنده برای شرکت در این محیط جدید به‌ندرت ارزیابی شده است، اما هر کدام از پژوهش‌های انجام یافته در این زمینه تأثیر بسزایی در هموارسازی این مسیر داشته است. از این نمونه پژوهش‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

خادملو، علیزاده، حسینی، محمدی و فخار (۱۳۹۱) در پژوهشی به بررسی دیدگاه دانشجویان بهداشت و داروسازی درباره کاربرد نظام یادگیری الکترونیک پرداختند. به این نتایج دست یافتند که متغیرهای سن و جنسیت با ابعاد الکترونیکی در سطح ۵ درصد خطا رابطه معنی‌داری داشت ($P \leq /0.05$). در مجموع دانشجویان، آمادگی نسبتاً قابل قبولی برای اجرای نظام یادگیری الکترونیکی دارند.

ملکی مرشت، قلعه‌ای و موسوی (۱۳۹۱) در پژوهشی به بررسی میزان آمادگی دانشجویان دانشگاه ارومیه برای شرکت در نظام یادگیری الکترونیکی پرداختند. به این نتایج دست یافتند که دانشجویان دانشگاه ارومیه برای شرکت در یادگیری الکترونیکی از آمادگی در سطح متوسط برخوردار هستند.

محمداسماعیل و کریمی (۱۳۹۳) در پژوهشی به این نتایج دست یافتند که دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران از آمادگی بالایی برای یادگیری الکترونیکی برخوردار هستند.

موسوی صاحب‌الزمانی، ملکی، فقیه‌زاده، اوجاقلو و نوروزی (۱۳۹۴) در پژوهشی به بررسی میزان آمادگی یادگیری الکترونیکی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زنجان سال ۱۳۹۳ پرداختند. نتایج نشان داد که با در نظر گرفتن مجموع حیطه‌ها اکثریت دانشجویان از آمادگی یادگیری الکترونیکی خوبی برخوردارند که با رشته تحصیلی دانشجویان ارتباط معنی‌داری داشت ولی با جنسیت و سن دانشجویان ارتباط معنی‌داری نداشت.

پرتقالی (۱۳۹۵) در پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود، به این نتایج رسید که دانشجویان دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی گیلان در مقطع فیزیوپاتولوژی حداقل آمادگی لازم جهت اجرای یادگیری الکترونیکی را دارند.

شهنوازی، مهرآیین، باقری، میری و محمدقاسمی (۱۳۹۶) در پژوهشی به بررسی میزان آمادگی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زابل جهت استفاده از فناوری یادگیری الکترونیکی

1. Houri
2. Parkes
3. Mohammed
4. Hadining
5. Sukanta
6. Hidayat

جهاد دانشگاهی خوزستان جهت شرکت در نظام یادگیری الکترونیکی صورت گرفته است.

جهت رسیدن به هدف پژوهش، پرسش‌های پژوهش ذیل مطرح می‌شوند:

۱- آیا دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان از نظر دسترسی به فناوری، مهارت‌ها و ارتباطات پیوسته، انگیزه، توانایی یادگیری از طریق رسانه‌ها، گفتگوهای گروهی اینترنتی و مسائل مهم جهت موفقیت در یادگیری الکترونیکی آمادگی دارند؟

۲- آیا میزان آمادگی دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان با توجه به رشته، جنسیت و سن آن‌ها متفاوت است؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر، کاربردی و به روش پیمایشی تحلیلی انجام گرفت. جامعه پژوهش شامل ۲۵۶ نفر از دانشجویان تحصیلات تکمیلی (کارشناسی ارشد) رشته‌های کامپیوتر، عمران، معماری و برق مؤسسه آموزش عالی خوزستان بوده که در نیمسال اول ۱۳۹۸-۱۳۹۷ مشغول به تحصیل بودند که با استفاده از فرمول کوکبان نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انجام و ۱۵۳ نفر از دانشجویان انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه‌ای محقق ساخته، مشتمل بر ۶ بعد که عمدتاً بر مبنای مطالعات صورت گرفته در این حوزه و تحقیقات مربوطه (یادگیری الکترونیکی) تهیه و استفاده گردیده است و روایی آن پس از برگرداندن شدن پرسشنامه‌ها توسط متخصصان و استادان دانشگاهی تأیید شد و به‌منظور اطمینان از پایایی پرسشنامه محقق ساخته مقدماتی، ابتدا در یک جامعه ۳۰ نفری از دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی خوزستان توزیع و نسبت به محاسبه ضریب آلفای کرونباخ آن اقدام گردید. ضریب آلفای ۰/۸۴۵، که نشان از پایایی مناسب و بالای آن داشت، به دست آمد. این پرسشنامه ۳۴ گویه‌ای از دو قسمت تشکیل می‌شود. بخش اول، مربوط به اطلاعات جمعیت‌شناختی نظیر رشته، جنس و سن است. بخش دوم، پرسش‌هایی مربوط به آمادگی دانشجو برای شرکت در یادگیری الکترونیکی را شامل می‌شود که در قالب ۶ عامل (دسترس‌ی به فناوری اطلاعات، مهارت‌ها و ارتباطات برخط، انگیزش، توانایی یادگیری از طریق رسانه‌ها، گفتگوهای گروهی و مسائل مهم جهت موفقیت در یادگیری الکترونیکی) دسته‌بندی می‌شوند. برای نمره‌گذاری، از مقیاس ۵ گزینه‌ای لیکرت استفاده شد. بدین ترتیب که از دانشجویان خواسته شد برحسب میزان آمادگی خود یکی از (گزینه‌های به سیار کم، کم، متوسط، زیاد و

جایا، حنفی و فبریاناً^۱ (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی میزان آمادگی یادگیری الکترونیکی دانشجویان اس. ام. کا. نگری دی. کا. ای. جاکارتا^۲ پرداختند. نتایج نشان داد که میانگین میزان آمادگی یادگیری الکترونیکی آن‌ها ۳/۴۲ بوده و جهت پیاده‌سازی پایین است. همچنین نتایج نشان داد که ابعادی دیگر از روش یادگیری الکترونیکی از دیدگاه دانشجویان از قبیل انگیزه، ابتکار عمل، محتوا و تعامل شرایط لازم را جهت پیاده‌سازی را ندارند.

فرازکیش و منتظر^۳ (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی میزان آمادگی یادگیری الکترونیکی اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌های ایران پرداختند. نتایج نشان داد که وضعیت آمادگی یادگیری الکترونیکی اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌های ایران (۲۳ دانشگاه انتخاب) ضعیف بوده است. همچنین نتایج نشان داد که آمادگی یادگیری الکترونیکی دانشجویان در ایران پایین بوده و یکی از مهم‌ترین دلایل اصلی رد شدن یادگیری الکترونیکی دانشگاه‌های مورد بررسی، می‌تواند نبود آمادگی الکترونیکی میان ساختارها باشد.

بررسی پیشینه‌ها مبین این نکته است که در اکثر پژوهش‌هایی که به سنجش آمادگی یادگیری الکترونیکی به‌ویژه در زمینه آمادگی دانشجویان پرداخته‌اند، محققان به مواردی اشاره دارند که توجه به آن‌ها در آمادگی فراگیران برای ورود به عرصه یادگیری الکترونیکی، موفقیت آنان در این شیوه یادگیری و در نتیجه پیاده‌سازی مؤثر یادگیری الکترونیکی، نقش مهمی را دارد. از جمله این موارد دسترسی آسان فراگیران به تجهیزات و فناوری مناسب، مهارت آنان در کار با کامپیوتر و اینترنت، توانایی و مهارت ارتباطات آنلاین، دارا بودن انگیزش برای ورود به عرصه یادگیری الکترونیکی، توانایی یادگیری از طریق رسانه‌ها و غیره. لذا، در پژوهش حاضر نیز این موارد مدنظر بوده و آمادگی دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان، برای شرکت در یادگیری الکترونیکی براساس ۶ عامل (دسترس‌ی به فناوری، مهارت‌ها و ارتباطات پیوسته، انگیزش، توانایی یادگیری از طریق رسانه‌ها، گفتگوهای گروهی اینترنتی و مسائل مهم جهت موفقیت در یادگیری الکترونیکی) مورد بررسی قرار گرفته است تا در صورت پایین بودن این آمادگی قبل از پیاده‌سازی نظام یادگیری الکترونیکی اقدامات لازم جهت ارتقا و بهبود آن به عمل آید.

پژوهش حاضر با هدف شناسایی وضعیت آمادگی یادگیری الکترونیکی دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی

نظر جنسیت تعداد دانشجویان مرد شرکت‌کننده در این پژوهش بیشتر از زنان است. به طوری که ۶۰/۸ درصد از پاسخگویان به پرسشنامه (۹۳ نفر) مرد و ۳۹/۲ درصد آن‌ها (۶۰ نفر) زن است. یکی دیگر از مشخصات جمعیت‌شناختی جامعه پژوهش، رشته تحصیلی است که در این رابطه بیشتر پاسخگویان، به ترتیب رشته کامپیوتر با فراوانی ۴۷ (۳۰/۷ درصد)، عمران با فراوانی ۴۰ (۲۶/۱ درصد)، معماری با فراوانی ۲۸ (۱۸/۳ درصد) و برق با فراوانی ۲۸ (۲۴/۸ درصد) بودند که دانشجویان رشته کامپیوتر بیشترین و دانشجویان رشته برق کمترین فراوانی را داشتند و آخرین ویژگی جمعیت‌شناختی در این پژوهش، متغیر سن بوده که به ترتیب بیشترین فراوانی ۹۵ نفر (۶۲/۱ درصد) مربوط به رده سنی کمتر از ۲۵ سال، ۳۶ نفر (۲۳/۵ درصد) مربوط به رده سنی ۲۵ تا ۳۰ سال، ۱۷ نفر (۱۱/۱ درصد) مربوط به رده سنی ۳۱ تا ۳۵ سال و ۵ نفر (۳/۳ درصد) مربوط به رده سنی ۳۵ سال به بالا بودند که بیشترین فراوانی مربوط به رده سنی کمتر از ۲۵ سال، با ۹۵ نفر بود.

بسیار زیاد) را انتخاب کنند. برای این گزینه‌ها به ترتیب نمره‌های ۱ تا ۵ در نظر گرفته شد. با توجه به نمرات در نظر گرفته شده برای اندازه‌گیری، سطح متوسط آمادگی یا به عبارتی مرز بین آمادگی و عدم آمادگی دانشجویان برای یادگیری نمره ۳/۴ است. زیرا که با تقسیم تعداد فواصل بر تعداد مقیاس‌ها فاصله ۰/۸ به دست می‌آید. در نتیجه چنین تجزیه و تحلیلی، سطوح آمادگی به دست می‌آید (آیدین و تاسی، ۲۰۰۵). بعد از توزیع و جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و آمار استنباطی (تحلیل واریانس یک‌طرفه آنوا (ANOVA) و آزمون تی در نرم‌افزار SPSS استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

مشخصات جمعیت‌شناختی: قسمت اول پرسشنامه شامل سؤالاتی درباره ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پاسخ‌دهندگان است. تعداد ۱۵۳ نفر از دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان در این پژوهش شرکت کردند که از

جدول ۱. میزان آمادگی یادگیری الکترونیکی دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان

عوامل	میانگین	آمادگی	فقدان آمادگی	سطح آمادگی
دسترسی به فناوری	۳/۴۲	*		متوسط
مهارت‌ها و ارتباطات پیوسته	۳/۷۹	*		متوسط
انگیزش	۳/۵۹	*		متوسط
توانایی یادگیری از طریق رسانه‌ها	۴/۰۶	*		بالا
گفتگوهای گروهی اینترنتی	۳/۹۸	*		متوسط
مسائل مهم جهت موفقیت در یادگیری الکترونیکی	۴/۰۳	*		بالا
میانگین کل		۳/۸۱		متوسط

گفتگوهای اینترنتی از آمادگی متوسط و در ابعاد توانایی یادگیری از طریق رسانه‌ها و مسائل مهم جهت موفقیت در یادگیری الکترونیکی از آمادگی بالایی برخوردار بودند.

نتایج جدول ۱، نشان می‌دهد میزان آمادگی در ابعاد مختلف یادگیری الکترونیکی دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان را نشان می‌دهد که در ابعاد دسترسی به فناوری، مهارت‌ها و ارتباطات پیوسته، انگیزش و

جدول ۲. شبکه‌های اجتماعی جهت یادگیری الکترونیکی

شبکه	فراوانی	درصد
تلگرام	۹۷	۶۳/۴
اینستاگرام	۳۱	۲۰/۳
واتساپ	۲۳	۱۵
فیس بوک	۲	۱/۳
جمع کل	۱۵۳	۱۰۰

نتایج جدول ۲، نشان می‌دهد که دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان به ترتیب از شبکه‌های اجتماعی تلگرام با فراوانی ۹۷ (۶۳/۴) نشان می‌دهد که دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان به ترتیب از شبکه‌های اجتماعی تلگرام با فراوانی ۹۷ (۶۳/۴) جهت آمادگی یادگیری الکترونیکی استفاده خواهند کرد.

جدول ۳. توزیع فراوانی موتور جستجو و پایگاه اطلاعاتی الکترونیکی

ردیف	موتور جستجو	فراوانی	درصد	پایگاه اطلاعاتی الکترونیکی	فراوانی	درصد
۱	گوگل	۱۲۵	۸۱/۷۱	ISI	۱۲۵	۸۱/۷۱
۲	ياهو	۱۳	۸/۴۹	ISC	۱۵	۹/۸۰
۳	اکسایت	۸	۵/۲۲	Emerald	۱۳	۸/۴۹
۴	گلکسی	۵	۳/۲۷			
۵	هاتبات	۲	۱/۳۱			
	جمع کل	۱۵۳	۱۰۰		۱۵۳	۱۰۰

نتایج جدول ۳، نشان داد که دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان برای جستجوی در اینترنت بیشتر از موتور جستجوی گوگل با فراوانی ۱۲۵ (۸۱/۷۱) درصد و سپس علاوه بر گوگل، نیز از موتورهای جستجوی یاهو (YAHOO) با فراوانی ۱۳ (۸/۴۹) درصد، اکسایت (Excite) با فراوانی ۸ (۵/۲۲) درصد، گلکسی (Galaxy) با فراوانی ۵ (۳/۲۷) درصد و هات بات (Hotbot) با فراوانی ۲ (۱/۳۱) درصد استفاده می‌کنند و همچنین از پایگاه اطلاعاتی الکترونیکی ISI با فراوانی ۱۲۵ (۸۱/۷۱) درصد و سپس علاوه بر پایگاه اطلاعاتی الکترونیکی ISI، از پایگاه‌های

ISC (آی. اس. سی.) با فراوانی ۱۵ (۹/۸۰) درصد و امرالد (Emerald) با فراوانی ۱۳ (۸/۴۹) درصد استفاده می‌کنند. نتایج آزمون تی (T-test) نشان داد که در بررسی ارتباط بین جنسیت دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان و آمادگی یادگیری الکترونیکی آنان در بعد فناوری، انگیزش، گفتگوهای گروهی اینترنتی و مسائل مهم جهت در یادگیری الکترونیکی تفاوت معنی‌داری وجود ندارد ولی در بعد مهارت‌ها و ارتباطات پیوسته و توانایی یادگیری از طریق رسانه‌ها وجود دارد.

جدول ۴. نتایج آزمون t مستقل برای مقایسه دانشجویان مرد و زن در خصوص بعد مهارت‌ها و ارتباطات پیوسته آمادگی یادگیری الکترونیکی

گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	t	معنی‌داری
زن	۶۰	۳۷/۳۱۶۷	۴/۷۳۸۹۲	۱۵۱	۲/۹۸۷	۰/۰۰۳
مرد	۹۳	۳۴/۹۱۴۰	۴/۹۳۱۳۹			

جدول ۵. نتایج آزمون t مستقل برای مقایسه دانشجویان مرد و زن در بعد توانایی یادگیری از طریق رسانه‌ها آمادگی یادگیری الکترونیکی

گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	t	معنی‌داری
زن	۶۰	۱۳/۱۰۱۷	۵/۶۲۵۳۶	۱۵۰	۲/۲۸۴	۰/۰۲۴
مرد	۹۳	۱۱/۶۳۴۴	۲/۰۸۴۰۲			

همان‌طور که از جدول ۴ و ۵، بر می‌آید نتایج آزمون تی مستقل نشان می‌دهد با توجه به مقدار معنی‌داری در جدول ۴ (۰/۰۰۳) و در جدول ۵ (۰/۰۲۴)، مقایسه آن‌ها با مقدار خطای قابل‌پذیرش در سطح اطمینان ۹۵ درصد ($\alpha=0.05$) مشخص می‌شود که مقدار معنی‌داری از خطا کمتر است ($p < 0.05$). لذا،

با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که بین جنسیت افراد و بعد مهارت‌ها و ارتباطات پیوسته و بعد توانایی یادگیری از طریق رسانه‌ها آمادگی یادگیری الکترونیکی تفاوت معنی‌داری وجود دارد و در هر دو مورد بررسی آمادگی دانشجویان زن بیشتر از آمادگی دانشجویان مرد است.

جدول ۶. آزمون تحلیل واریانس یک طرفه (آنوا) برحسب متغیر رشته تحصیلی دانشجویان مورد بررسی و بعد مهارت‌ها و ارتباطات پیوسته

معنی داری	F	مجذور میانگین	درجه آزادی	مجموع مجذورات	
.۰۰۰	۸/۶۸۷	۱۸۷/۲۱۶	۳	۵۶۱/۶۴۹	بین گروه‌ها
		۲۱/۵۵۲	۱۵۰	۳۲۱۱/۱۸۸	درون گروه‌ها
			۱۵۳	۳۷۷۲/۸۳۷	کل

برنامه‌ریزان و مدیران و کارشناسان باید در این زمینه اقداماتی به عمل آورند تا قبل از پیاده‌سازی نظام یادگیری الکترونیکی، از جهت دسترسی به فناوری بهبود ایجاد شود. که این یافته با یافته‌های پژوهش موسوی صاحب‌الزمانی، ملکی، فقیه‌زاده، اوجاقلو و نوروزی (۱۳۹۴) همخوانی داشته و یافته‌های پژوهش هادینگ، سوکانتا و هدایت (۲۰۱۹) که نشان داد که میزان آمادگی دسترسی به فناوری دانشجویان جهت یادگیری الکترونیکی بالا بوده، نسبت به نتیجه پژوهش حاضر در وضعیت بهتری قرار دارد و از طرف دیگر، با یافته‌های پژوهش ملکی مرشت، قلعه‌ای و موسوی (۱۳۹۱)، شهنازی، مهرآیین، باقری، میری و محمدقاسمی (۱۳۹۶)، دلیلی صالح، حسن‌نژاد و تیرایی (۱۳۹۷) و محامد (۲۰۱۹) که دریافتند سطح دسترسی دانشجویان به فناوری لازم جهت یادگیری الکترونیکی کم است و در سطح عدم آمادگی قرار دارند همخوانی ندارد. در بعد مهارت‌ها و ارتباطات پیوسته، به‌عنوان دومین بعد از ابعاد آمادگی یادگیری الکترونیکی، با میانگین ۳/۷۹ بیانگر آمادگی متوسط دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی خوزستان است که با توجه به سطح آمادگی آن‌ها، قبل از اقدام به پیاده‌سازی نظام یادگیری الکترونیکی، لازم است اقداماتی در جهت بهبود مهارت‌های کار با کامپیوتر، مهارت جستجوی اینترنت و دسترسی به اطلاعات انجام شود. این یافته با یافته‌های پژوهش ملکی مرشت، قلعه‌ای و موسوی (۱۳۹۱)، موسوی صاحب‌الزمانی، ملکی، فقیه‌زاده، اوجاقلو و نوروزی (۱۳۹۴) و شهنازی، مهرآیین، باقری، میری و محمدقاسمی (۱۳۹۶) همخوانی داشته و با یافته‌های پژوهش دلیلی صالح، حسن‌نژاد و تیرایی (۱۳۹۷) که دریافتند سطح دسترسی دانشجویان به مهارت‌ها و ارتباطات پیوسته جهت یادگیری الکترونیکی کم است همخوانی ندارد.

انگیزش و گفتگوهای گروهی اینترنتی به ترتیب با میانگین ۳/۵۹، ۳/۹۸ در سطح متوسط قرار دارند و باید اقدامات لازم جهت ارتقا آمادگی دانشجویان برای شرکت در دوره‌های یادگیری الکترونیکی و افزایش انگیزه در آنان صورت گیرد. این یافته (بعد انگیزش) با یافته‌های پژوهش موسوی صاحب‌الزمانی، ملکی، فقیه‌زاده، اوجاقلو و نوروزی (۱۳۹۴)

همان‌طور که از جدول ۶ بر می‌آید با انجام آزمون آنوا (تحلیل واریانس یک‌طرفه) نتایج نشان داد که با توجه به مقدار معنی داری ($\text{sig}=0/000$) که از سطح خطا کمتر است ($0/05$)، بنابراین، با اطمینان ۹۵ درصد می‌گفت بین متغیر رشته تحصیلی دانشجویان مورد بررسی و بعد مهارت‌ها و ارتباطات پیوسته آمادگی یادگیری الکترونیکی دانشجویان تحصیلات تکمیلی تفاوت معنی داری وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد تفاوت سطح معنی داری متغیر رشته تحصیلی با ابعاد آمادگی الکترونیکی انگیزش ($\text{sig}=0/000$)، گفتگوهای گروهی اینترنتی ($\text{sig}=0/023$) و مسائل مهم جهت موفقیت در یادگیری الکترونیکی ($\text{sig}=0/000$) تفاوت معنی داری وجود دارد.

نتایج نشان داد که با انجام آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه (آنوا) بین متغیر سن و ابعاد آمادگی یادگیری الکترونیکی دانشجویان مورد بررسی، به جزء بعد "گفتگوهای گروهی اینترنتی" ($\text{sig}=0/002$) تفاوت معنی داری وجود ندارد.

بحث و نتیجه‌گیری

تحلیل نتایج حاصل از بررسی میزان آمادگی دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان برای شرکت در یادگیری الکترونیکی حاکی از آن است که میانگین آمادگی دانشجویان از منظر ۶ عامل (بعد) دسترسی به فناوری، مهارت‌ها و ارتباطات پیوسته، انگیزه، توانایی یادگیری از طریق رسانه‌ها، گفتگوهای گروهی اینترنتی و مسائل مهم جهت موفقیت در یادگیری الکترونیکی، ۳/۸۱ از ۵ است که نشان‌دهنده آمادگی در حد متوسط دانشجویان برای شرکت در یادگیری الکترونیکی است. دسترسی به فناوری مهم‌ترین و نخستین عامل میزان دسترسی دانشجویان به فناوری مورد نیاز برای یادگیری الکترونیکی است. این عامل با میانگین کل ۳/۴۲ کمترین میانگین را در میان ابعاد آمادگی یادگیری الکترونیکی کسب کرده است و در سطح متوسطی قرار دارد. بنابراین، با توجه به وضعیت آمادگی یادگیری الکترونیکی دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان از نظر دسترسی به فناوری،

به جزء (دسترسی به فناوری، توانایی یادگیری از طریق رسانه‌ها) تفاوت معنی‌داری وجود دارد که این یافته با یافته‌های پژوهش موسوی صاحب‌الزمانی، ملکی، فقیه‌زاده، اوجاقلو و نوروزی (۱۳۹۴) و دلیلی صالح، حسن‌نژاد و تبرایی (۱۳۹۷) همخوانی دارد.

نتایج آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه (آنوا) نشان داد بین ابعاد آمادگی یادگیری الکترونیکی و سن دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان تفاوت معنی‌داری (به جزء گفتگوهای گروهی اینترنتی) وجود ندارد که این یافته با یافته‌های پژوهش محمد اسماعیل و کریمی (۱۳۹۳) و موسوی صاحب‌الزمانی، ملکی، فقیه‌زاده، اوجاقلو و نوروزی (۱۳۹۴) همخوانی دارد ولی با یافته‌های پژوهش خادم‌لو، علیزاده، حسینی، محمدی و فخار (۱۳۹۱) همخوانی ندارد.

سطح میانگین آمادگی یادگیری الکترونیکی دانشجویان مؤسسه آموزش عالی خوزستان (۳/۸۱) در سطح متوسط بوده که این یافته با یافته‌های پژوهش ملکی مرشت، قلعه‌ای و موسوی (۱۳۹۱)، خادم‌لو، علیزاده، حسینی، محمدی و فخار (۱۳۹۱)، موسوی صاحب‌الزمانی، ملکی، فقیه‌زاده، اوجاقلو و نوروزی (۱۳۹۴) و هدایتی خوشمهر، قاسم‌زاده علیشاهی و ملکی (۱۳۹۷) همخوانی داشته و نسبت به یافته‌های پژوهش پرتقالی (۱۳۹۵)، جایا، حنفی و فبرینا (۲۰۱۹) و فرازکیش (۲۰۱۹) و دلیلی صالح، حسن‌نژاد و تبرایی (۱۳۹۷) که به ترتیب حداقل آمادگی لازم جهت اجرای یادگیری الکترونیکی و عدم آمادگی یادگیری الکترونیکی را به دست آوردند همخوانی نداشته و از وضعیت بهتری برخوردار است و نسبت به یافته‌های پژوهش محمد اسماعیل و کریمی (۱۳۹۳) و هوری و دیگران (۲۰۱۲) که در پژوهش خود، به این نتایج رسیدند که میانگین آمادگی یادگیری الکترونیکی افراد جامعه ۴/۰۹ و بیش از مقدار متوسط بوده در سطح آمادگی پایین‌تری قرار دارد.

نتایج نشان داد که دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان به ترتیب از شبکه‌های اجتماعی تلگرام با فراوانی ۹۷ (۶۳/۴ درصد)، اینستاگرام با فراوانی ۳۱ (۲۰/۳ درصد)، واتساپ با فراوانی ۲۳ (۱۵ درصد) و فیس بوک با فراوانی ۲ (۱/۳ درصد) جهت آمادگی یادگیری الکترونیکی استفاده خواهند کرد. با توجه اینکه سرور شبکه‌های اجتماعی ذکر شده در خارج از ایران قرار دارند و ممکن است از اطلاعات الکترونیکی شخصی دانشجویان سوءاستفاده گردد و مدیران آن شبکه‌ها، هیچ‌گونه مسئولیت قانونی نسبت به سوء استفاده از اطلاعات الکترونیکی شخصی دانشجویان و استادان

همخوانی داشته و با یافته‌های پژوهش ملکی مرشت، قلعه‌ای و موسوی (۱۳۹۱)، پرتقالی (۱۳۹۵)، شهنوازی، مهرآیین، باقری، میری و محمدقاسمی (۱۳۹۶)، دلیلی صالح، حسن‌نژاد و تبرایی (۱۳۹۷) و جایا، حنفی و فبرینا (۲۰۱۹) که دریافتند دانشجویان آمادگی لازم را از منظر انگیزش جهت دریافت یادگیری الکترونیکی ندارند، همخوانی ندارد و از طرف دیگر، در پژوهش حاضر، سطح آمادگی یادگیری الکترونیکی، بعد گفتگوهای گروهی اینترنتی در سطح متوسط قرار دارد که این یافته با یافته‌های پژوهش ملکی مرشت، قلعه‌ای و موسوی (۱۳۹۱) و موسوی صاحب‌الزمانی، ملکی، فقیه‌زاده، اوجاقلو و نوروزی (۱۳۹۴) همخوانی دارد ولی با یافته‌های پژوهش پارکس و دیگران (۲۰۱۵)، شهنوازی، مهرآیین، باقری، میری و محمدقاسمی (۱۳۹۶) و دلیلی صالح، حسن‌نژاد و تبرایی (۱۳۹۷) همخوانی ندارد. در پژوهش حاضر، دانشجویان ابعاد توانایی یادگیری از طریق رسانه‌ها با میانگین ۴/۰۶ و مسائل مهم جهت موفقیت یادگیری الکترونیکی با میانگین ۴/۰۳ که هر دو بعد در سطح بالا قرار دارند و این یافته (توانایی یادگیری از طریق رسانه‌ها) نسبت به یافته‌های پژوهش ملکی مرشت، قلعه‌ای و موسوی (۱۳۹۱) و موسوی صاحب‌الزمانی، ملکی، فقیه‌زاده، اوجاقلو و نوروزی (۱۳۹۴) وضعیت بهتری دارد و در سطح بالاتری قرار دارد ولی با یافته‌های پژوهش شهنوازی، مهرآیین، باقری، میری و محمدقاسمی (۱۳۹۶) و دلیلی صالح، حسن‌نژاد و تبرایی (۱۳۹۷) همخوانی ندارد. در پژوهش حاضر، میانگین بعد مسائل مهم جهت موفقیت یادگیری الکترونیکی ۴/۰۳ بوده و در سطح بالا قرار دارد که این یافته نسبت به یافته‌های پژوهش ملکی مرشت، قلعه‌ای و موسوی (۱۳۹۱)، موسوی صاحب‌الزمانی، ملکی، فقیه‌زاده، اوجاقلو و نوروزی (۱۳۹۴) و شهنوازی، مهرآیین، باقری، میری و محمدقاسمی (۱۳۹۶) وضعیت بهتری داشته و در سطح آمادگی بهتری قرار دارند ولی با یافته‌های پژوهش دلیلی صالح، حسن‌نژاد و تبرایی (۱۳۹۷) همخوانی ندارد. نتایج آزمون تی نشان داد که تفاوت معنی‌داری بین متغیر جنسیت و ابعاد مهارت‌ها و ارتباطات پیوسته و توانایی یادگیری از طریق رسانه آمادگی یادگیری الکترونیکی وجود دارد که این یافته با یافته‌های پژوهش خادم‌لو، علیزاده، حسینی، محمدی و فخار (۱۳۹۱) همخوانی دارد ولی با یافته‌های پژوهش ملکی مرشت، قلعه‌ای و موسوی (۱۳۹۱) و موسوی صاحب‌الزمانی، ملکی، فقیه‌زاده، اوجاقلو و نوروزی (۱۳۹۴) همخوانی ندارد.

نتایج آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه (آنوا) نشان داد که بین متغیر رشته تحصیلی و ابعاد آمادگی یادگیری الکترونیکی

پیشنهاد می‌شود جهت آماده ساختن آن‌ها، بهبود مهارت‌های آن‌ها و شناسایی نقاط قوت و ضعف در این زمینه ابتدا مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان چند واحد درسی را به صورت آزمایشی برای دانشجویان دوره‌های حضوری ارائه دهد و همچنین می‌تواند یادگیری الکترونیکی را ابتدا به‌عنوان مکمل و ابزار کمک آموزشی در کنار دوره‌های حضوری و چهره به چهره به کار گیرد.

پیشنهادهای پژوهش

با توجه به نتایج پژوهش حاضر، طراحی برنامه‌های آموزشی نظیر کارگاه‌ها به‌منظور ارتقای مهارت‌ها (آمادگی در سطح متوسط در ۶ بعد مورد بررسی) و توانایی استفاده از آموزش الکترونیکی قبل از اقدام به پیاده‌سازی نظام یادگیری الکترونیکی
بررسی میزان آمادگی استادان و مدیران مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان برای شرکت در نظام یادگیری الکترونیکی
بررسی زیرساخت‌های موردنیاز جهت پیاده‌سازی نظام یادگیری الکترونیکی در مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان
بررسی و مقایسه نتایج پژوهش حاضر با پژوهش‌های انجام گرفته در این حوزه و استفاده از تجربیات.

از این شبکه‌ها را ندارند. بنابراین، پیشنهاد می‌شود مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان در فضای مجازی اقدام به راه‌اندازی یک شبکه اجتماعی آموزشی علمی جهت استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی نماید. شایان ذکر است که در هیچ‌کدام از پیشینه‌های مذکور به این موضوع اشاره‌ای نگردیده است.

با توجه به نتایج پژوهش حاضر، علی‌رغم توسعه و گسترش فناوری، نفوذ و جذابیت اینترنت در میان جوانان، نمی‌تواند سطح آمادگی متوسط را سطح قابل‌قبول و مورد اطمینانی دانست. بنابراین، قبل از اقدام به پیاده‌سازی نظام یادگیری الکترونیکی، مداخلات مناسب در جهت بهبود و ارتقای هریک از حیطه‌ها از جمله دسترسی به فناوری (کمترین میانگین بعد آمادگی یادگیری الکترونیکی در پژوهش حاضر) و تأمین بودجه کافی برای تهیه اینترنت پرسرعت، سخت‌افزار و نرم‌افزارهای مرتبط با شیوه‌ی یادگیری الکترونیکی و بالا بردن سطح آگاهی، تمایل و رغبت دانشجویان جهت استفاده از این شیوه‌ی نوین آموزشی صورت گیرد. بنابراین، ضروری به نظر می‌رسد با توجه به نتایج و پیشینه‌های پژوهش، اقدام به برگزاری دوره‌ها و آموزش‌ها و واحدهای مختلف کار با کامپیوتر و اینترنت برای دانشجویان و همچنین با توجه به نوپا بودن روش یادگیری الکترونیکی و آمادگی متوسط (میانگین کل ابعاد ۳/۸۱) دانشجویان تحصیلات تکمیلی مؤسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی خوزستان برای شرکت در یادگیری الکترونیکی

References

- Aydin, C. H., & Tasci, D. (2005). Measuring Readiness for e-Learning: Reflections from an Emerging Country. *Educational Technology & Society*, 8(4), 244-257.
- Dalili, M., Hassannegad, F., & Tabaraee, Y. (2018). E-learning Readiness Assessment among students in Sabzevar university of medical science 2014. *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences*, 25(3), 429-440. (in Persian)
- Easaabadi, M., Mahmoudi, M., & Tavasolinia, S. (2017). Improve the teaching and learning process by using the e-learning approach. IN: *The 2nd International Congress of the Humanities and Cultural studies*, The Center of Empowerment's Community of social and cultural skills, Tehran. (in Persian)
- Farhangi, A.A., Yazdani, H., & Haghshenas, M. (2018). Identification of Learning Management Systems Functional Areas and Limitations (Case Study: E-Learning Center of University of Tehran). *Journal of Information Technology Management*, 10(2), 331-354. (in Persian)
- Farazkish, M., & Montazer, G. A. (2019). E-Learning Readiness among Faculty Members of Iranian Universities: A Survey of 23 Universities. *Interdisciplinary Journal of Virtual Learning in Medical Sciences*, 10(4), 54- 64. (in Persian)
- Hadining, A. F., Sukanta, S., & Hidayat, W. (2019). An Investigation of Student Perspective for E-Learning Readiness Measurement. *Proceedings of the International Conference on Industrial Engineering and Operations Management Bangkok*, Thailand, March 5-7.

- Hedayati k., A., Ghasemzadeh, A., & Maleki, S. (2019). The Amount of Students' Preparation and Professors' Attitude towards E-learning System Implementation. *Sciences and Techniques of information Management*, 4(4), 157-181. (in Persian)
- Houri, D., Watanabe, T., Hayashi, K., & Kurozawa, Y. (2012). Evaluation of an e-learning distance education system in the Graduate School of Medical Sciences of Tottori University. *Yonago Acta Med*, 55(4), 69-73.
- Jaya, A., Hanafi, I., & Febriana, R. (2019). E-Learning Readiness Measurement in SMK Negeri DKI Jakarta. in *3rd UNJ International Conference on Technical and Vocational Education and Training 2018*, KnE Social Science, pages 507–515.
- Kamalian, A. R., & Fazel, A. (2009). The examination of prerequisites and evaluation of facilities of electronic learning system. *Journal of Technology of Education*, 3(4):13-27. (in Persian)
- Khademloo, M., Alizade, A., Hosseini, H., Mohamadi, A., & Fakhar, M. (2013). Health and pharmacy students' views about the use of e-learning systems and its related factors. *Journal of Mazandaran University of Medical Sciences*, 22(2), 117-120. (in Persian)
- Maleki Marasht, M., Ghalaee, A., & Mousavi, S. (2012). Investigating the level of the readiness of Urmia University Students for participating in E- Learning System. *Quarterly Journal of Knowledge Studies*, 5(18), 123-142. (in Persian)
- Mohammadesmaeil, S., & Karimi, A. (2014). E-Learning Readiness in Students: A Case of Information Science Students of IAU. *The Journal of Modern Thoughts in Education*, 9(4), 97-107. (in Persian)
- Mohammed, Y. A. (2019). E learning Readiness from Perspectives of Medical Students: A Case Study of University of Fallujah. *Indian Journal of Public Health Research & Development*, 10(8), 1138-1144.
- Montazer, G., & Gashool Darehsibi, T. (2020). E-Learning: Technological Transformation in Education. *Journal of Science and Technology Policy*, 12(1), 15-36. (in Persian)
- MousaviSahebalzamani, S. S., Faghihzadeh, S., Ojaghloo, S., & Noroozi, M. (2016). Assessing E-Learning Readiness among Students of Zanjan Medical Sciences University. *Journal of Medical Education Development*, 8(20), 114-124. (in Persian)
- Parkes, M., Stein, S., & Reading, C. (2015). Internet and Higher Education Student preparedness for university e-learning environments. *Internet High Educ* [Internet]. Elsevier Inc. 25:1–10. Available from: <http://dx.doi.org/10.1016/j.iheduc.2014.10.002>.
- Porteghali, P. (2016, June). *Feasibility study of e-learning project from the viewpoint of students in the physiopathology department of Guilan University of Medical Sciences in 2016*. MA Thesis. Guilan University of Medical Sciences. Rasht. (in Persian)
- Shahnavazi, A., Mehraeen, E., Bagheri, S., Miri, Z., & Mohammadghasemi, M. (2017). Survey of Students Readiness to Use of E-learning Technology. *Journal of Paramedical Sciences & Rehabilitation*, 6(3), 60-66. (in Persian)